

БРОЙ
12/ 2015

SOS 112

*Честита Новата
2016 година!*

специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

Европейски програми

Международна конференция
в столицата ▼

Начало на проект DISBEG ▼

Четири държави стартират FORETELL ▼

Спасителна акция

Изпитанието „Крушунски водопади“ ▼

В община Смолян

Две години Младежки доброволен
отряд ▼

Изследване

Наводнението – най-мащабното
бедствие на територията на България

Програма Интеррег – ИПП

Партньорство в трансграничното
сътрудничество България-Турция

SOS 112 Специализирано издание
за пожарна безопасност
и защита на населението

Основано през декември 1894;
Бр. 12/ 2015 г. (875)
Година двадесет и втора
ISSN 1314-8044

Банкова сметка:

IBAN: BG50BNBG9661 3100 1561 01

БНБ - Централно управление

ГДПБЗН - МВР

BIC: BNBG BGSD

Редакционна колегия

Ръкописи не се връщат

Графика:

Рей Дизайн

Броят е приключен на:

18.12.2015 г.

АДРЕС: 1309 - СОФИЯ, УЛ. "ПИРОТСКА" 171 А, ГДПБЗН -1 ЕТАЖ, ТЕЛЕФОН: 9821132, E-MAIL: spisanie_sos112@abv.bg

Проекти по „Еразъм +“

„Еразъм +“ е европейска програма за образование, обучение, младеж и спорт, която стартира през 2014 г. и се базира на интегриран подход, който гарантира ефективно взаимодействие между всички сектори в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Тя подкрепя дейности в сферата на: училищното образование, висшето образование, професионалното образование и обучение, образованието за възрастни, младежкия сектор.

Във връзка с приключила селекция на проектни предложения по линия на Програма „Еразъм +“, ГДПБЗН-МВР има два проекта одобрени за финансиране.

През септември 2015 г. стартира проект „Разработване и въвеждане на единна система за обучение на ръководители, работещи с деца и младежи от пожарните служби в Република България, Република Естония и Федерална Република Германия“ – DISBEG „Development and integration of a common training system for trainers from fire-rescue departments working with children and young people in the republic of Bulgaria, the republic of Estonia and the Federal Republic of Germany“, в който ГДПБЗН-МВР е бенефициент. Партньори по проекта са пожарните служби от Република Естония и Федерална Република Германия. Одобреният размер на финансовата подкрепа за реализиране на проекта е 264 901,00 евро, като неговата

продължителност е 36 месеца. Официално бе подписано междупартньорско споразумение между ГДПБЗН-МВР и Естонската спасителна служба. Съвместната ни цел е разработване и трансфер на иновативни практики между пожарните служби на европейско равнище. Осъществяването на проекта ще доведе до натрупване на опит в международното сътрудничество за укрепване капацитета на участващите организации, както и ще спомогне за насърчаване професионалното развитие на персонала и специалистите от пожарните служби, работещи с деца и младежи. Предвижда се разработването на висококачествени интелектуални продукти и резултати, които ще бъдат достъпни за всички заинтересовани институции, които искат да надградят професионалното развитие на своите служители.

На база на екипна работа специалистите ще разработят единна система за обучение

на ръководители, работещи с деца и младежи. Основен продукт от съвместната дейност по проекта е разработването на общи образователно-методически и видеоматериали за специалисти, както и обучителни материали за деца и младежи. Предвидените интелектуални продукти ще спомогнат за сформирание на работна среда, предоставяща лесно приспособими, полезни и ефективни условия за работа с обучаемите. Изпълнението на дейностите в проекта ще доведе до ясно осъзнаване на ключовата роля на пожарните служби и участието им в процесите на обучение на деца и младежи.

Проектът допринася за утвърждаване и признаване на ролята на отговорните органи пред обществото, затвърждава нуждата за работа с населението още в ранна детска възраст и не на последно място заражда у децата желание да продължат развитието си в пожарните служби в редиците на огнебор-

ците. Изпълнението на заложените дейности не само ще заинтригува детското съзнание, но и ще повиши мотивацията, интересите, знанията и уменията на децата и младежите в областта на пожарната безопасност и защитата на населението.

Важно е да се отбележи, че транснационалното партньорство по този проект оказва въздействие както на национално равнище, така и на ЕС. Всеки партньор от една страна ще допринесе със своя опит в областта на обучението на деца и младежи, а от друга ще има въз-

можност да почерпи от опита и добрите практики на останалите партньори. В тази връзка, интелектуалните продукти ще бъдат достъпни и всяка заинтересована организация ще бъде в състояние да прилага резултатите от проекта, което ще предостави уникална възможност за развитие и укрепване на специализирания състав, работещ с деца и младежи.

Изпълнението на проекта е и израз на грижата и отговорността на ръководствата на Главна дирекция „Пожарна

безопасност и защита на населението” – МВР, Естонската спасителна служба и Пожарна за младежи в Зул – Германия по отношение на необходимостта от адаптирано обучение още в ранна детска възраст, въвеждане на иновации в занимания на децата и младежите, както и създаването на възможност за придобиване на познания, необходими за действие при пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация [съобщение] отразява само личните виждания на нейния автор и от Комисията не може да бъде търсена отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.

Начало на проект DISBEG

Стартира проект „Разработване и въвеждане на единна система за обучение на ръководители, работещи с деца и младежи от пожарните служби в Република България, Република Естония и Федерална Република Германия” – DISBEG. Одобреният размер на финансовата подкрепа за реализиране на заложените дейности е 264 901 евро. ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР е бенефициент по проекта, а партньори са пожарните служби от Република Естония и Федерална Република Германия. През следващите 36 месеца ще бъде осъществена обмяна и разработване на добри и иновативни практики за работа с деца и младежи. Основната цел на проекта е служителите от пожарните служби в трите държави да разработят общи образователно-методически, обучителни и видео материали за спе-

циалисти, работещи в тази сфера. Предвижда се създаването на интелектуални продукти, достъпни за всички заинтересовани институции, които искат да надградят професионалното развитие на своите служители. В рамките на заложените дейности бе проведена първа сре-

ща между партньорските организации, домакин на която бе ГД „Пожарна безопасност и защита на населението”. На нея бяха уточнени детайли, свързани с финансирането, календара на събитията по проекта и начините за изпълнение на поставените цели.

Четири държави стартират FORETELL

На 1 декември 2015 г. ГДПБЗН стартира европейски проект за създаване на обучителни материали за повишаване подготовката на подрастващите за защита от пожари и наводнения – „FLOOD AND FIRE SAFETY IN VIRTUAL WORLD” – „Безопасност при наводнения и пожари в триизмерен виртуален свят”. В периода 7-10 декември в гр. Патра, Р Гърция бе проведена и първата партньорска среща.

Проектът с абревиатура FORETELL е стратегически, със срок за изпълнение 2 години, и се изпълнява по програма „Еразъм +” за осъществяване на обучение в училищата. ГДПБЗН участва като партньор и експертна организация по тематиката.

В рамките на проекта ще си партнират участници от четири държави:

- Водещ партньор – HELENIC OPEN UNIVERSITY (Гръцки свободен университет) – гр. Патра, Република Гърция;

- партньор – Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението – MBP – София, България;

- партньор – FELCOS – UMBRIA (фондация на местната власт за децентрализирано сътрудничество и устойчиво човешко развитие) – гр. Перуджа, област Умбрия, Република Италия;

- партньор – UNIVESITY OF MALTA – Университет на Малта Основни дейности по проекта са:

1. Оценяване нивото на подготовка на подрастващите за защита при пожари и наводнения.
2. Оценяване необходимостта и приложимостта на обучителната среда под формата на игра в триизмерен свят;
3. Изготвяне на сценарии за геймплея и привеждането им в съответствие с методическите и педагогически правила за обучение;
4. Програмиране на играта в тестов режим;
5. Изработване на всички съпътстващи обучителни материали в текстов и видеоформат, както и тестове и други материали в помощ на учителя, които ще се интегрират и в играта и ще бъдат общодостъпни в базата данни на системата за дистанционно обучение MOODLE;
6. Финализиране на техническата част на проекта с налична фейсбук страница, интернет страница на проекта, триизмерна обучителна игра и обучител-

- ни материали по тематиката;
7. Провеждане на 2 инфо дни за популяризиране на проекта;
8. Пилотно въвеждане в обучителния процес на готовия продукт за пълнофункционални изпитания в училищната среда и фини настройки на системата;
9. Прилагане на обучителните материали в партньорските държави.

Стратегическата цел на проекта е създаване на продукти за подпомагане обучението в училищата за защита при пожари и наводнения чрез иновативни технологични и дидактически подходи, насочено към преподавателите, учениците и родителите. Обучението се реализира чрез игра, достъпно навсякъде и по всяко време и допълнително са предвидени достъпни за преподавателите тематични материали в помощ на часовете по различните предмети за интегрирано обучение.

Международна конференция в столицата

На 9-11 декември, в конференционната зала на парк-хотел Витоша в София се проведе международна конференция под надслов – „Изграждане на култура за превенция чрез подобряване на осведомеността и познанията за риска при бедствия сред децата и подрастващите“.

ГДПБЗН-МВР бе организатор и домакин на проявата, като част от програмата с мероприятия, съпътстващи българското председателство на Комитета на министрите на Съвета на Европа. Конференцията бе организирана в тясно сътрудничество и с подкрепата на Секретариата на Откритото частично споразумение за големи бедствия в Европа и Средиземноморието EUROPA към Съвета на Европа. От страна на министъра на вътрешните работи г-жа Румяна Бъчварова бяха отправени официални покани за участие до всички партньори в споразумението.

Защитата правата на детето и разширяване достъпа на младите хора до културата са водещите приоритети в приетата от правителството рамка при председателството на Комитета на министрите в СЕ на ЕС. Основната цел на конференцията беше да събере на едно място международния опит и в дискуссионна форма институциите и организациите, прилагащи националните и международни добри практики да ги обменят и да „сверят“ с колегите си напредъка и проблемите в дейността. Конференцията бе открита с приветствие от зам.-министъра

на вътрешните работи г-н Крассимир Ципов, заедно с представителите на Секретариата на Откритото частично споразумение за големи бедствия в Европа и Средиземноморието EUROPA към съвета на Европа, представители на Външно министерство и от директора на ГДПБЗН – МВР главен комисар Николай Николов.

Участие в проявата взеха представители на институции и неправителствени организации от Франция, Русия, Кипър, Италия, Малта, Албания, Армения, Грузия, Хърватска, Черна гора, Молдова. Част от тях изнесоха презентации по въпросите, свързани с информираността на младите хора и работата с младежки организации, споделиха опит и добри практики за съвместна работа на институциите в голяма степен с участието на министерствата на образованието и на вътрешните работи.

Във втория панел на конференцията в рамките на три фокус

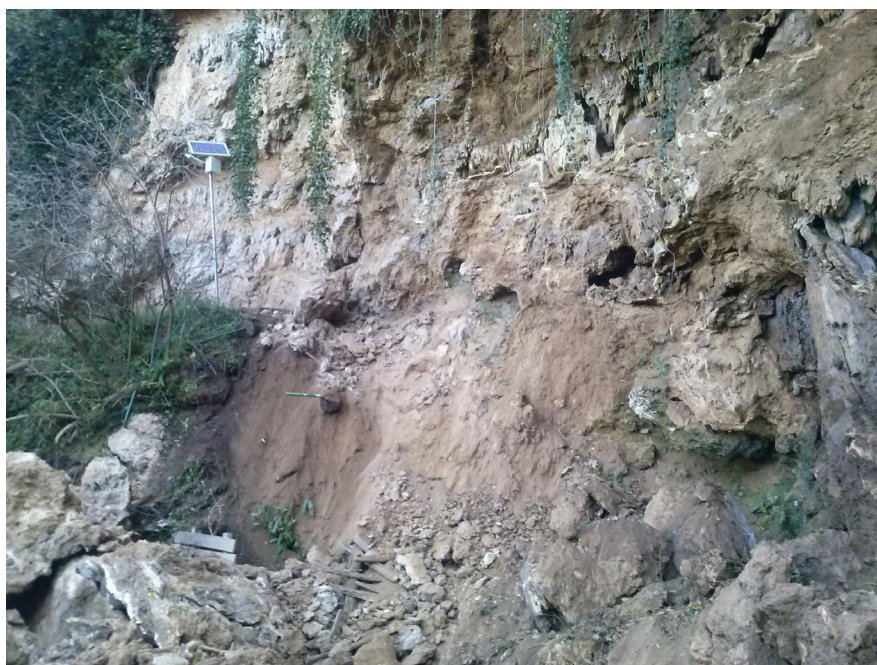
групи бяха дискутирани основни структуроопределящи стратегията теми за повишаване информираността и готовността на населението, в частност младите хора за защита при бедствия.

В заключение, постигнатите дискуссионни акценти бяха транспонирани в общи изводи в рамките на девет позиции, касаещи условията за провеждане на дейността – правна и институционална рамка, предизвикателствата на новото високотехнологично време и материалната база и финансов ресурс, необходими за качествено задоволяване на обществената необходимост в сферата на готовност и превенция на бедствията. Участниците в конференцията се обединиха около идеята да представят заключенията си в помощ на отговорните министерства и институции, ангажирани с младежките дейности.

Изпитанието „Крушунски водопади“

На 6 ноември 2015 г. в 12,20 часа в „Оперативния център“ на РДПБЗН-Ловеч, чрез ЕЕН 112 е получен сигнал за срутвила се скална и земна маса в с. Крушуна, местност Маарата – екопътека „Крушунски водопади“, община Летница. Сигналът за инцидента е подаден от жена, която се е намирала на мястото на срутването и съобщава, че хората, с които е била са останали затрупани под скалната маса. Към мястото на инцидента в 12,13 часа се отправя пожарен автомобил Ивеко TLF 4000/500, оборудван с аварийно-спасителна техника, с личен състав от 5 пожарникари, под ръководството на началник група „ПГ и СД“ при РСРБЗН-Ловеч и оперативният дежурен от група ОЦ.

Крушунските водопади се намират на 6 км от град Летница. Те са образувани от множество карстови тераси и са известни със своята красота. Изградена е екопътека, преминаваща живописно край водопадите чрез изградени мостове, над чашковидните карстови тераси, позволяваща на туристите да се насладят на пейзажа. Именно на един от тези мостове се случва и злополучният инцидент – срутването на земна и скалната маса, която откъсва моста и той пада във водата и бива затрупан.

При пристигането на мястото на инцидента спасителният екип намира пострадалата жена, подала сигнала и по нейни думи под скалната маса има затрупани двама човека – мъж и жена. Жената е с травми на врата и главата и е откарана от ЦСМП – гр. Ловеч. Впоследствие е транспортирана за лечение в болнично заведение „Георги Странски“ – Плевен.

Количеството на падналата земна и скална маса е огромно –

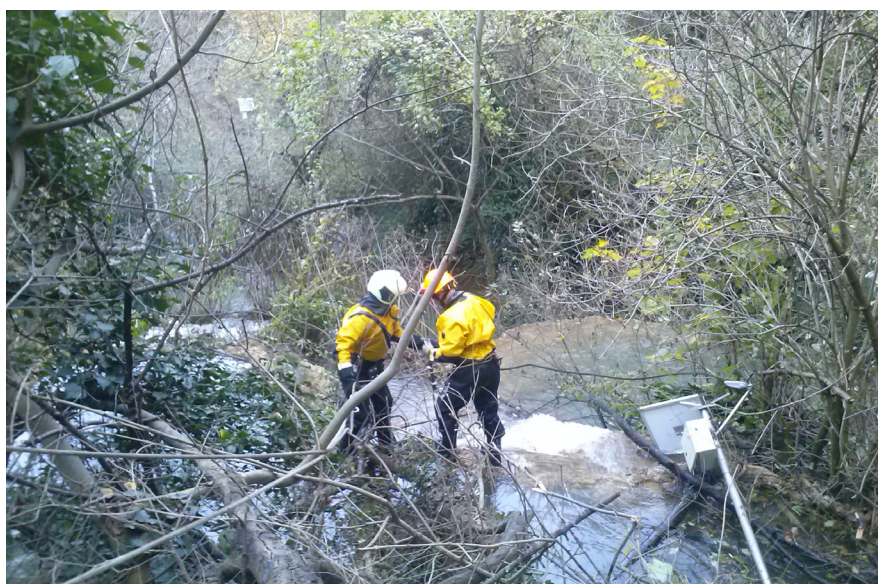
около 200 куб. м. Половината от него са отделни скални късове, с обем от 2 до 5 куб. м., а другата част е огромен скален блок, с обем около 60 куб. м. Моментално започва операция по издирването и спасяването на затрупаните хора в мястото, където се предполага че са затрупани, а именно – под по-малките отломки. Своевременно полицейските екипи са отцепили района около инцидента и

не допускат външни хора, които да възпрепятстват работата на спасителните екипи. На мястото на инцидента пристига директорът на РДПБЗН-Ловеч, който лично поема ръководството на спасителната операция. Там се намират зам.-директорът на ОДМВР-Ловеч, областният управител и кметът на община Летница, които подпомагат спасителните екипи. Екип на ЦСМП е на място и в готовност за оказ-

ване на първа помощ при намиране на пострадалите хора. След анализиране на оперативната обстановка на място, чрез НОЦ при ГДПБЗН на помощ са предислоцирани спасителни екипи от РДПБЗН-Плевен и РДПБЗН-В. Търново. Пристигат допълнителни сили и средства от РСРПБЗН-Ловеч, пет души от отряда на Планинската спасителна служба – гр. Ловеч и 10 души от доброволното формирование към община Летница. Доброволците изчакват в готовност за действие, но впоследствие са освободени. Ръководителят на място (РМ) оценява съществуващата опасност от ново срутване на скали и земна маса в мястото на инцидента, но въпреки това обстоятелствата налагат да се действа рисковано и екипите работят с повишено внимание по време на цялата спасителна операция. Предварително обрушване и обезопасяване на района би довело до допълнително затрупване на пострадалите, за които се предполага, че все още са живи. Пресеченият терен въз-

препятства достигането на автомобили и механизирани техника до мястото на инцидента. С помощта на тирфори (ръчни лебедки) и стоманени въжета част от скалната маса е отстранена, на ръка е разчистено огромно количество земна маса, но двете тела все още не са от-

крити. Междувременно в пролуките получили се между падналите скали са намерени вещи на изчезналите туристи. За отместването на големите скални късове се използват различни

уреди, способности и похвати, според конкретната необходимост: хидравлични разпъвачи, пневматични възглавници, както и 3 едновременно действащи тирфора, за създаване по-голяма сила на опън върху едно основно стоманено въже. Изключително затруднение оказва голямото разстояние (около 50-60 м) между мястото на инцидента и отсрещния бряг на водния поток, където единствено е възможно намиране на опорни точки (здравни дървета) за лебедките. Налага се обединяване на няколко въжета, за да се постигне необходимата дължина. Със съдействието на ръководството на община Летница за целта се доставят допълнителни въжета и скоби. Направен е и неуспешен опит за постепенно разрязване на скалите със специален моторен трион, с водно

охлаждане на режещата верига, доставен от частна фирма. Около 1,30 часа е осигурено осветление на спасителните екипи, които продължават работа цяла нощ, без прекъсване. Из-

ползват се електрически къртачи, с помощта на които да се освобождават скалните късове, за да могат да се отместят. Предвид опасността от ново срутване на скални и земни маси върху служителите, работещи по разчистването на района, не се предприема действие с моторни къртачи, тъй като биха се създали допълнителни силни вибрации. Смяната на екипите е извършена в 6,00 часа на 7 ноември 2015 г. На мястото на инцидента са предислоцирани сили и средства от пет регионални дирекции ПБЗН: Ловеч, Плевен, Монтана, В. Търново и София. На местопроизшествието е извикан и екип от трима души, с обучено куче от отряда на Планинската спасителна

служба – Троян, които да опитат да открият точното място, където са затрупани пострадалите, но и това за съжаление не дава резултат.

След 30 часа усилия операцията временно е преустановена. В 20 часа на 7 ноември спасителните екипи се прибират, като е разпоредено веднага след съмване, дейността да се поднови. Така в 6,00 часа на 8 ноември действията по издирването на хората продължават. Надеждата е телата да се открият под останалата последна по-малка скала, която е възможно да бъде преместена, а не под най-големия скален къс, тъй като същия трябва да се разбива и отстранява постепенно, в продължение вероятно на няколко

дни.

В 10,12 часа на 8 ноември са открити безжизнени двете тела, затиснати на предполагаемото място, под нивото на водния поток. Въпреки трагичния изход на инцидента се оказва, че действията на спасителните екипи през цялото време са били концентрирани в точното място на трагедията, т. е. отстранявана е земна и скална маса точно над затрупаните тела и не е било загубено ценно време.

Ръководството на РДПБЗН-Ловеч изказва сърдечна благодарност на всички участници в ликвидирането на трагичния инцидент за оказаното съдействие, себеотрицание и проявения висок професионализъм.

Румъния-България

Приключи съвместният проект EMERSYS

На 4 декември 2015 г. в столичния хотел „Парк хотел Витоша“ се проведе заключителна пресконференция по проект EMERSYS – „Към интегрирана система за съвместно трансгранично откриване и хармонизирани процедури за бързо реагиране на химични, биологични, радиологични и ядрени аварии“.

Проектът е осъществен в рамките на Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007-2013 г. На пресконференцията присъстваха директорът на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ гл. комисар Николай

Николов, полк. д-р Николае Корня – генерален инспектор на Генералния инспекторат за извънредни ситуации – Румъния, проф. Димитър Тонев – директор на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика-БАН и директорът на На-

ционалния институт по физика и ядрено инженерство „Хория Холубей“ – Румъния проф. Митика Драгушин

В рамките на заключителната среща директорът на ГДПБЗН и генералният инспектор на Генералния инспекторат за из-

вънредни ситуации на Румъния подписаха протокол за обмен на данни и планове за взаимодействие при радиационни, химични и биологични инциденти.

Ден преди това се проведе заключителната среща по проект EMERSYS. Проектът, чието изпълнение продължи 29 месеца, се реализира в рамките на Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България 2007-2013 г. Участие в срещата взеха ръководители и служители от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, Генералният инспекторат за извънредни ситуации на Румъния, румънският Национален институт за ядрена физика и инженерство и Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН.

рите, участвали в реализирането на EMERSYS. Той припомни, че по този проект страната ни е получила специализирано оборудване за биологично, химично и радиационно разузнаване и реагиране, както и съвременен софтуер за оценка на риска и последствията при големи

и техните колеги от съответните румънски служби преминаха обучение за работа с новата техника, подчерта още гл. комисар Николай Николов.

Удовлетворен съм от постигнатите резултати и се надявам в бъдеще на още по-близки и ползотворни контакти с българските си колеги, каза в обръщението си полк. д-р Николае Корня, генерален инспектор на Генералния инспекторат за извънредни ситуации на Румъния. Той припомни основните етапи и инвестиционните компоненти на проекта. По думите му дейностите, реализирани в рамките на EMERSYS, ще позволят на пожарникарите от двете страни на река Дунав да бъдат по-ефективни при съвместните си действия.

Гл. комисар Николай Николов и полк. Николае Корня подписаха протокол за обмен на данни и планове за взаимодействие при радиационни, химични и биологични инциденти в трансграничната зона между Бълга-

Директорът на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ гл. комисар Николай Николов благодари за положените съвместни усилия на партньо-

промишлени аварии, свързани с опасни вещества. Пожарникарите от Видин, Враца, Монтана, Плевен, Велико Търново, Русе, Силистра и Добрич, както

рия и Румъния. На срещата при-
състваха още проф. Димитър
Тонев – директор на Института
за ядрени изследвания и ядре-
на енергетика при БАН и дирек-
торът на Националния институт
по физика и ядрено инженерст-
тво „Хория Холубей“ – Румъния
проф. Митика Драгушин.

*Проектът EMERSYS старти-
ра през юли 2013 година. Об-
щата му стойност е близо
6 млн. евро, като бюджетът
на ГД „Пожарна безопасност
и защита на населението“ е
2 171 105 евро. Освен специа-
лизирано оборудване в рам-
ките на проекта е закупен и*

*софтуер за оценка на ефек-
тите при химически аварии.
Проведено е и двуседмично
обучение за работа с получе-
ната апаратура на пожар-
никарите от Видин, Враца,
Монтана, В. Търново, Плевен,
Русе, Силистра и Добрич.*

В община Смолян

Две години Младежки доброволен отряд

След като започна кампания за набиране на доброволци, в община Смолян беше направен анализ и се установи, че се къса връзката между МПО и възрастните доброволци. За да се проучат добри практики, беше подготвен и реализиран съвместен проект с гр. Зул, Германия „Как службите за безопасност работят с училищата“. Германия беше предпочетена, защото пожарната служба там има над 110-годишен опит при създаване и обучение на доброволци и в тази страна 80% от пожарникарите са доброволци. В резултат на този проект в РСПБЗН-Смолян беше решено да се създаде Младежки доброволен отряд (МДО) за младежи на възраст 15-30 години, които да бъдат естественото продължение на МПО и връзката с Доброволното формирование към община Смолян.

След проведената кампания сред членовете на МПО през месец октомври 2013 г. се събраха първите желаещи да участват. Те сами си избраха името и след проведен конкурс сами си изработиха и избраха емблема и униформи.

Изготвена беше програма за обучение, която почти копира тази от модулите за обучение на възрастните доброволци. МДО започна редовни занимания два пъти месечно. Новост е създаването на рангове, като за да покриеш даден ранг се дър-

жи изпит. Покрилите втори ранг имат право на специализации, като те се провеждат извън редовните занимания.

През пролетта на 2014 година членовете на МДО активно се включиха като помощник-треньори при обучението на МПО. В продължение на съвместните проекти с Германия, в учебната база на ГДПБЗН на Смолянски езера, през лятото на 2014 година беше организиран съвместен 10-дневен лагер за членове на МПО и МДО, в който участие взеха 25 младежи от двете страни. Програмата бе наситена с различни спортни, културни и забавни мероприятия. След този лагер германските колеги ни поканиха и през лятото на 2016 година ние ще участваме на международен лагер в Германия.

Младежите участваха активно в кампанията за популяризиране на 5 декември – Международният ден на доброволеца и бяха отличени от Асоциацията на доброволците в България.

През следващата учебна година дейността продължи по същата

схема, като желаещите вече станаха от 11 на 19 младежи. Интересното е, че се появиха младежи желаещи да бъдат членове, без да са били членове на МПО. През 2015 година младежите бяха отново помощник-треньори на МПО, като вече бяха и основните организатори на районните и областните състезания. За следващата 2016 година те ще бъдат подготвени и за съдии. Много от тях през лятната ваканция идваха да се занимават в пожарната, предимно на тема спасяване и самоспа-

сяване.

В последната година, освен обучението, много се наблегна на включването на младежите в различни доброволчески инициативи. Младежите бяха доброволци при организирането на Световната купа по планинско бягане, помагаша при организиране на игри по случай „Европейската седмица на движението“, участваха и организираха игри за кампанията „Активна събота“, участваха в залесяване във връзка със Седмицата на гората, организираха игри за децата от гр. Смолян в детският празник по случай 14-ти септември, участваха в екологичен проект за неформалното образование.

МДО беше партньор на редица организации – Ресурсен център Смолян, с които заедно изработвахме мартеници в благотворителна кампания, както и организирахме забавни занимания във връзка с Деня на доброволеца 2015 г. Бяхме партньори на сдружение „Fun in the mountain“ за изграждането на парк „Амзово“ и участвахме в редица техни

проекти. И разбира се бяхме редовни помощници при инициативи на община Смолян.

Накрая може да се направи извода, че тази форма на работа с младежи се разви доста успешно за две години. Заниманията се водят целогодишно и младежите развива силно чувство за доброволчество. МДО се из-

гради, като една от най-силните младежки организации в града ни, и все повече неправителствени организации ни търсят за партньори при реализиране на техни проекти.

Основният проблем е, че този формат няма законова рамка, и засега единственият вариант е да сме членове на клуба по по-

жароприложен спорт. За в бъдеще трябва да се реши, това ще бъде ли законово в рамките на пожарната, или да се търси вариант за регистрация като НПО.

Ст. инсп. Благой Янковски
началник група ДПК и ПД при
РСПБЗН-Смолян

Програма Интеррег – ИПП

Партньорство в трансграничното сътрудничество България – Турция

На 26 и 27 ноември 2015 г. в Хасково се проведе международна работна среща за договаряне на партньорство с цел подготовка на проектни предложения по Програмата Интеррег – ИПП за трансгранично сътрудничество България – Турция. В срещата взеха участие представители на „Дирекция за управление на бедствия и извънредни ситуации“ – гр. Къркларели, „Дирекция за управление на бедствия и извънредни ситуации“ – гр. Одрин и община Одрин.

В процеса на дискусията ни с партньорите от Р Турция се взе решение да бъдат разработени следните предложения:

- проектно предложение с „Дирекция за управление на бедствия и извънредни ситуации“ – гр. Къркларели: Проектното

предложение ще е насочено към закупуване на 2 специализирани автомобила-пикапи за координация и бърза реакция в случай на мащабни природни и причинени от човека опасности и бедствия в трансграничния регион и на специализирана система за въздушно наблюдение в случай на мащаб-

ни природни и причинени от човека опасности и бедствия в трансграничния регион – 1 микробус за транспортиране на системата; 2 дистанционно-управляеми мултикоптери; 2 дистанционно-управляеми самолети. Предвижда се разработване на съвместни стандартни оперативни процедури

и съвместни планове за реакция, провеждане на съвместни учения, извършване на анализ на рисковете от мащабни природни и причинени от човека опасности и бедствия в трансграничния регион Ямбол-Кър-

един пикап, два мултикоптера за въздушно наблюдение и диги. Предвижда се разработване на съвместни стандартни оперативни процедури и съвместни планове за реакция, провеждане на съвместни

кларели. Водещ партньор се планира да бъдат колегите от Р Турция. Особеност на това проектно предложение е, че то ще се базира на вече изпълнения проект „Трансгранично сътрудничество срещу промишлени аварии“ (СВСАID) и на практика ще представлява неговото разширяване и доразвиване. Тази особеност ще допринесе за положителното оценяване и одобряване на проектното предложение.

- проектно предложение с „Дирекция за управление на бедствия и извънредни ситуации“ – гр. Одрин: Проектното предложение ще е насочено към закупуване на специализирано оборудване за реакция основно при наводнения в трансграничния район Хасково-Одрин: 1 командно-щабен автомобил;

учения, извършване на анализ на рисковете от наводнения в трансграничния регион. Водещ партньор се планира да бъдат колегите от Р Турция.

- проектно предложение с община Одрин: Водещ партньор ще бъде ГДПБЗН-МВР. Проектното предложение ще бъде насочено към превенция на горски пожари като планираме да бъде закупено специализирано оборудване за реакция при горски пожари. Основна дейност ще бъде и работата с деца като ще бъдат проведени обучения на обучители, обучителни състезания (поотделно в Р Турция и Р България), съвместни състезания с класираните на първо място деца от съвместните обучителни състезания. Планираме за финална дейност да бъде проведено съвместно демонс-

трационно занятие за обучение на служителите за работа с новозакупеното оборудване.

След като бяха обсъдени проектните идеи, отдел „Международни проекти“ презентира ключовите моменти от одобрената Програма, обявената Покана за набиране на проектни предложения и приложените към нея Насоки за кандидатстване и съпътстваща документация с цел осигуряване на адекватни възможности за разработване на достойни за отлична оценка проекти.

С оглед на отворената покана за набиране на проектни предложения по Програмата Интеррег – ИПП за трансгранично сътрудничество България – Турция и заложените краен срок за подаване на проектните предложения (до 16 март 2016 г.) се взе еднозначно решение за стартиране на подготовката на проектната документация и интензивното ѝ обсъждане.

За осигуряване на възможност разходваните средства да бъдат заложили в гореописаните проектни предложения като средства за провеждане на предпроектни работни срещи с оглед, при евентуално одобрение на проектните предложения, същите да бъдат възстановени за сметка на бюджета на проектите, отдела оформи отчетна документация съобразно изискванията на Програмата Интеррег – ИПП за трансгранично сътрудничество България – Турция.

Началник на отдел МП при
ГДПБЗН-МВР
комисар Юлиян Грънчаров

Трети извънреден конгрес

На 20 ноември 2015 г. в кинозалона на Факултет „ПБЗН“ при Академия на МВР, София, се проведе Трети извънреден конгрес на НСПС „Огнеборец“-КНСБ.

Конгресът протече при следния дневен ред:

1. Отчетен доклад на Управителния съвет за дейността му през периода 16.10.2014 – 15.11.2015 година.

2. Финансов отчет на Контролната комисия за периода 01.08.2014 – 01.10.2015 година.

3. Предложения за промени в Устава на НСПС „Огнеборец“.

4. Избор на президент, вицепрезидент и председател на Контролната комисия.

5. Избор на Управителен съвет и Контролна комисия.

6. Обсъждане размера на членския внос на членовете на НСПС „Огнеборец“.

7. Организационни въпроси.

Делегатите на Третия извънреден конгрес бяха запознати с отчетния доклад за дейността на Управителния съвет и финансовия отчет на Контролната

комисия. Също така бяха обсъдени и гласувани промени в Устава на организацията.

Трети извънреден конгрес избра ново ръководство начело с президент инж. Венцислав Павлов Станков, вицепрезидент – инж. Митко Борисов Николов и председател на Контролната комисия – инж. Стефан Петров Узунов. За членове на Управителния съвет бяха избрани инж. Светлин Светославов Василев,

инж. Валентин Живков Желязков, Станимир Радославов Миланов, Любомир Илиев Еленков и Живко Атанасов Вълчев. За членове на Контролната комисия бяха избрани Цветанка Василева Дамянова и Сашка Костова Иванова.

Обсъден бе размера на членския внос и разходите за дейността на организацията, както и много въпроси от организационен характер, касаещи НСПС „Огнеборец“-КНСБ, професионалната и социална защита на членовете на синдиката и предстоящи законодателни промени в ЗМВР.

Официални гости на форума бяха заместник-министърът на вътрешните работи Красимир Ципов, заместник-директорът на ГДПБЗН-МВР Асен Игнатов и вицепрезидентът на КНСБ Валентин Никифоров, на които делегатите на конгреса имаха възможността да зададат множество интересувачи ги въпроси.

Организираны прояви за обучение на деца и ученици

Дейности, организатор на които през учебната 2015/2016 година е ГДПБЗН-МВР в партньорство с други институции и организации:

- **Международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“** – провежда се на районен, областен и национален етап в партньорство. Дейността е включена в част „Международни изяви“, направление „Изкуство“ от НКИД.

- **Турнир на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“ за преходната купа „Юлиян Манзаров“** – провежда се веднъж годишно през октомври в гр. Ловеч. Посветен

на ученика от Свищов Юлиян Манзаров, който загуби живота си на 4 април 2004 г., спасявайки приятелите си в катастрофата на автобус с деца, паднал в река Лим. Дейността е включена в част „Национални изяви“ от НКИД.

- **XIV Национално ученическо състезание „Защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации“** – провежда се на районен, областен и национален етап в партньорство. Дейността е включена в част „Национални изяви“ от НКИД.

- **XVII Републикански състезания на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“** – провеждат се на

районен, областен и национален етап в партньорство. Дейността е включена в част „Национални изяви“ от НКИД.

Тези дейности по обучение на деца и ученици за предотвратяване на пожари, за формиране на необходимото поведение при пожари, бедствия и извънредни ситуации и за прилагане на необходимите защитни мерки, са включени в **Националния календар за извънучилищни дейности (НКИД)** на Министерството на образованието и науката за учебната 2015/2016 година, утвърден със ЗАПОВЕД № 09-1358 от 28.09.2015 г.

Инцидент

Възрастен мъж загина при пожар в София

В 8,47 часа на 4 декември на тел. 112 е подаден сигнал за пожар на покрива на стара кооперация на ул. „Лакатница“ в София. На мястото на пожара са изпратени три пожарни автомобила и линейка, районът е отцепен от полиция.

Пожарникарите установяват,

че гори покривът, а в пламъци са вече таванските помещения. Бързата реакция на екипа огнеборци дава резултат и пожарът е овладян и постепенно ликвидиран. За съжаление обаче сред димящите останки от таванските помещения е открит труп на възрастен мъж.

Загиналият е живеещият в кооперацията 93-годишен журналист Яни Бойчев, работил дълги години във в. „Отечествен фронт“.

Води се следствие, но причината за пожара вероятно е късо съединение или забравена отоплителна печка.

Наводнението – най-мащабното бедствие на територията на България

Въведение

Актуалността на проблема със защитата при наводнения е безспорна. Защитата при наводнения е сложен и динамичен процес, изпълнен с въпроси и несигурности. Процесът е свързан с извършването на следните дейности:

- събиране, съхраняване и анализиране на информация;
- оценка на необходимостта и целесъобразността от прилагане на мерки;
- прилагане на оценените мерки за обезпечаването на защитата;
- ответна реакция на защитата при конкретна ситуация.

Наводненията са често срещани природни бедствия на територията на България. Те нанасят огромни щети, тъй като засягат населени райони, промишлени територии и продуктивни земеделски земи.

На територията на Република България има 325 реки като 32 от тях са с дължина над 100 км и 734 потенциално опасни язовира за 2014 г.[1]. Техническото състояние на язовирите варира от изправно до предаварийно състояние, като са определени 5 степени за оценката на язовирните стени и съоръженията към тях. 44 от тези язовири са в неизправно състояние, тоест неработоспособно а 23 са в предаварийно – с неприемлив риск за хора, материални ценности и околна среда.

От всичко казано до тук следва, че на територията на нашата страна има много водни източници, от чието наличие неизменно следва и повишената опасност от вредното въздействие на водата – наводнения.

Видове наводнения

Съгласно Националния план за защита при бедствия [2] и Директива 2007/60/ЕО [3] „наводнение“ е временното покриване с вода на земен участък, който обичайно не е покрит с вода.

В смисъла на „наводнение“ влизат причини като поройни дъждове, снеготопене, преливане на водни тела, наводнения от планински потоци или подземни води, разкъсване на язовирни стени, нарушаване целостта на речните корита, наводняване на крайбрежните райони от придошли морски води, аварии на технически съоръжения както и комбинация от няколко от причините. Наводнение, причинено от канализационните системи не се тълкуват като наводнение в съответствие с [2].

Класификации

Съгласно закона за водите [22], наводненията се класифицират като два главни типа:

- природни наводнения;
- техногенни наводнения.

Директива 2007/60/ЕО [3] и Методиката за оценка на заплахата и риска от наводнения [4] предоставят много по-подробна класификация на наводненията, като ги разделят на три отделни типа на база на: източник, механизъм и характеристики.

Според източника:

- речни;

- дъждовни;
- подземни;
- инфраструктурни.

Според механизма:

- естествено преливане;
- превишение на защитните съоръжения;
- повреда на защитно или инфраструктурно съоръжение;
- блокиране или намаляване на проводимостта.

Според характеристиките:

- поройни наводнения;
- наводнения от снеготопене;
- внезапно наводнение;
- постепенно;
- бавно;
- наносен поток;
- висока скорост на течението;
- дълбоки наводнения.

Според друга характеризираща класификация [5] наводненията биват:

- внезапни (flashfloods);
- единични (с голямо времетраене);
- многобройни;
- сезонни.

Основните типове наводнения, които са характерни за нашата страна, съгласно [4], са:

- речни наводнения;
- дъждовни наводнения;
- морски наводнения;
- подземни наводнения;
- техногенни наводнения.

Речни наводнения

Наводнения възникват при всички видове речни и поточни канали, от най-малките потоци до най-големите реки в света. Речните наводнения по своя генезис представляват невъзможност на речното корито да побере огромните водни маси. Причините за образуването на тези маси могат да бъдат: интензивни дъждове, снеготопене, заприщване участъци от реките от различни по произход материали или разрушаване на защитни съоръжения (диги, язовирни стени и др.) или комбинации от тези явления.

Най-често срещани на територията на нашата държава, тези явления се наблюдават когато реките прелеят извън коритата си и залеят крайречните тераси. При интензивни дъждове водата се оттича в коритото и се образува висока вълна, която се разпространява постъпателно и се разлива по терена. Поради тази причина много фактори могат да повлияят на този вид наводнения: състояние и вид на почвата, наличието на растителност, характеристиката на терена, наличие на стръмни склонове, снеготопене и др.

Бавнонарастващите наводнения се срещат най-често в големите реки с големи водосборни басейни. Този вид инцидент обхваща продължителен период от обилни валежи и непрекъснато повишаващо се ниво на реката през определен период от време.

Внезапните наводнения, се срещат по-често при по-малки реки, със стръмни долини или реки, които текат в голяма част от тяхната дължина над непропусклив терен. Причината може да бъде валежи

(интензивни бури), внезапно освобождаване на задръстени участъци на реката или силно развита пътна инфраструктура която позволява свободно оттичане на водата.

Дъждовни наводнения

Те най-често се проявяват като поройни наводнения. Този тип наводнения са природен феномен обикновено в резултат на краткотрайни интензивни дъждове, с продължителност под 6 часа върху малки площи. Могат да бъдат съчетани с интензивно снеготопене.

Видът на растителността, почвената покривка и релефът на местността играят голяма роля в процеса на формиране на дъждовните наводнения. В планинските райони скатове на деретата и долините са с големи наклони, това довежда до по-бързо и с по-малки загуби оттичане на водите и натрупването им в ниските части до настъпване на наводнение. При една и съща интензивност при наличието на един или друг компонент или съчетание на няколко компонента, тези валежи могат да доведат до различен ефект и различно разпространение на наводнение.

В урбанизираните територии и по-малко количество валежи може да доведе до наводнение. Причината за по-голямата уязвимост на урбанизираните територии е нарушаването на почвената покривка чрез изграждането на пътища, моралното и физическо остаряване на канализационните системи за отвеждане на дъждовните води. Причините посочени по-горе позволяват ускорено, свободно и безпрепятствено преминаване на водата в градските условия.

Фактът, че тези наводнения обхващат ограничена територия и в преобладаващата част от случаите се реализират извън речната мрежа, обуславя невъзможността да бъде определена тяхната повтаряемост. Няма достатъчно надеждна информация за оценка на поройните наводнения. Броят, местоположението и видът на хидрометричните и валежомерните станции не е достатъчен за такава оценка.

Морски наводнения

Причините за наводнения на крайбрежните територии са три: от вълна цунами, високи приливи и щормово вълнение.

Наводнения причинени от вълни цунами на територията на България не са регистрирани. Приливите в Черно море са слабо изразени, амплитудата им достига до 10 см и не крият неопределености. Поради тези причини, наводнения предизвикани от високи приливи (вълни цунами) са неуместни като възможен сценарий за Българското Черноморско крайбрежие.

Източници на морските наводнения са два – покачване на статичното водно ниво, вследствие на климатичните промени в света или метеорологичните условия. Основни са наводненията предизвикани от щормови вълнения, тъй като те заливат крайбрежието при екстремни метеорологични условия.

Един от основните фактори за крайбрежните морски наводнения е повишаването или „подуването“ на морското ниво. Това явление се наблюдава при рязко падане на атмосферното налягане в центъра на циклона и продължителното действие на силния вятър в посока към брега при които се пренасят водни маси към брега. Вълната навлиза в плитководната зона, увеличава своята височина като пренася максимално количество енергия, губи устойчивостта си и се разрушава. В зависимост от топографията на терена или височината на преградите се наблюдава прехвърляне на водна маса над изкуствени и естествени препятствия или инженерни съоръжения. В други случаи, поради мощното ударно въздействие на вълните се наблюдава пробиване или разрушаване на съществуващите инженерни съоръжения по брега от типа на морски брегозащитни диги, брегозащитни подпорни стени или естествени бариери (дюни и др.), като преминаването на водни маси зад тях води до допълнително повишаване на морското ниво и наводняване на територията.

Наводнения от подземни води

Друг тип наводнения, които са регистрирани в нашата страна са наводненията от подземни води. Те са по-сложни от речните наводнения, тъй като зависят от геологията, валежите и различните подземни резервоари. За генерирането на наводнения от подземни води са необходими валежи с голяма продължителност и голяма интензивност, съчетано с първоначално високи нива на подпочвените води в области предразположени към подземни наводнения. Нивата на подземните води се повлия-

ват по-бавно от падналия валеж в сравнение с реките и само много продължителни валежи могат да доведат до такъв тип наводнения [4], [6].

Техногенни наводнения

Този вид наводнения се дължат главно на две основни причини:

- аварии при големи хидротехнически съоръжения като: скъсване на язовирни стени; спукване на големи тръбопроводи на водноелектрическа централа (ВЕЦ) и др.;
- неправилно управление на язовири, предимно с голям хидравличен капацитет на облекчителните съоръжения.

В нормална обстановка тези наводнения са напълно управляеми и достигането им до трагични изходи е недопустимо. Язовирите са основният източник на този тип наводнения. Това са конструкции, които целят облагодетелстване от енергията на водата, с поставянето на ВЕЦ, и осигуряване на воден запас за селското стопанство, индустрията или за домакинствата. Поддръжката на стените и хидравличните им съоръжения е от изключителна важност за защитата на хората, липсата на такава води до материални и човешки загуби при евентуално аварирание [2].

За целите на доклада, взаимствайки с [7], е разработена фигура 1, вземайки предвид особеностите на нашата страна. На нея са показани някои от възможните причини за наводнения: оттичане на води, подземни води, екстремни климатични условия, разрушаване на защитни съоръжения, наводнение на ниско прилежащи местности, наводнение от водосъбирателните канализационни системи и проникване на вода през защитни съоръжения (това може да е в следствие на некачествено изпълнение или остаряване на защитното съоръжение).

На фиг. 1 още са показани някои фактори, които могат да причинят или и да усложнят наводнение: запушване на канализацията и нарушаване на проникващата способност на почвата в следствие на урбанизацията.

Фиг. 1 Някои възможни причини и фактори за наводнения

Необходимост от защита при наводнения

Наводненията са природна стихия, която не може да бъде предотвратена радикално. Те са явления, които са характерни за целия свят, като най-смъртоносното наводнение е наблюдавано на територията на Китай. През месеците от юли до ноември през 1931 г. в Китай преливат реките: Жълта река, Яндзъ и Хуай. Необичайното време над централната част на Китай започва през зимата на 1930 г. Тежки снежни бури през зимата са последвани от снеготопене и проливни дъждове, които повишават значително речните нива. Дъждът се усилва през юли поради необичайната активност на циклони. Девет циклона удрят региона, докато обичайно са само два годишно. Борят на жертвите е между 3, 7 и 4 милиона, това е най-смъртоносното наводнение в познатата ни история [8].

<http://theecology.ru/>

Сн. 1 Момент от наводнението в Китай, 1931 г.

В света има много примери за опустошителната сила на наводненията и в много случаи човешките действия не могат да въздействат на случващото се, поради:

- сравнително хаотичния им характер и невъзможността за дългосрочно предвиждане на тези събития;
- урбанизацията;
- глобалните тенденции за увеличаването на този вид кризи.

Във връзка с горното се налага внимателното им изследване и организиране на действия по защита, за да се намалят щетите и жертвите. Всяка от трите изложени причини е представна по-обстоятелно за територията на нашата страна по-долу.

Сравнително хаотичен характер и невъзможност за дългосрочно предвиждане

За 2014 година са регистрирани наводнения в почти всяка област на България, изключение прави Търговище, общо броят им е 360 [9]. Регистрираните количества дъждове са различни за всяко събитие. Кодовете, определени от Световната метеорологична организация (бяло, зелено, жълто, оранжево, червено), имат само приблизителен характер. За България те се определят и обявяват от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към БАН. Достоверността на метеорологичната прогноза зависи от нейния срок за издаване – колкото по-напред във времето отиваме, толкова по-неточна е тя. Периодът в който се дава точна прогноза е непосредствено преди събитието и времето, което е на разположение е недостатъчно за извършване на превантивни дейности. Това и определя хаотичността и относителното предвиждане на наводненията причинени от поройни дъждове.

Урбанизация

Урбанизацията е процес на нарастване на броя, ролята и големината на градовете. Този процес е тясно свързан с развиването на инфраструктурата, това води до повишаване на риска от наводнения в

тези територии. Водата се разпространява почти без загуба на скорост и количество по изградените пътища, съсредоточеното население в тези области и още много предпоставки обуславят повишаването на опасността от наводнения.

Глобалните тенденции за увеличаването на този вид кризи

Информацията, която е насочена към тенденциите за увеличаване на наводненията е противоречива, тъй като става въпрос за бъдещето, а то винаги е несигурно и противоречиво.

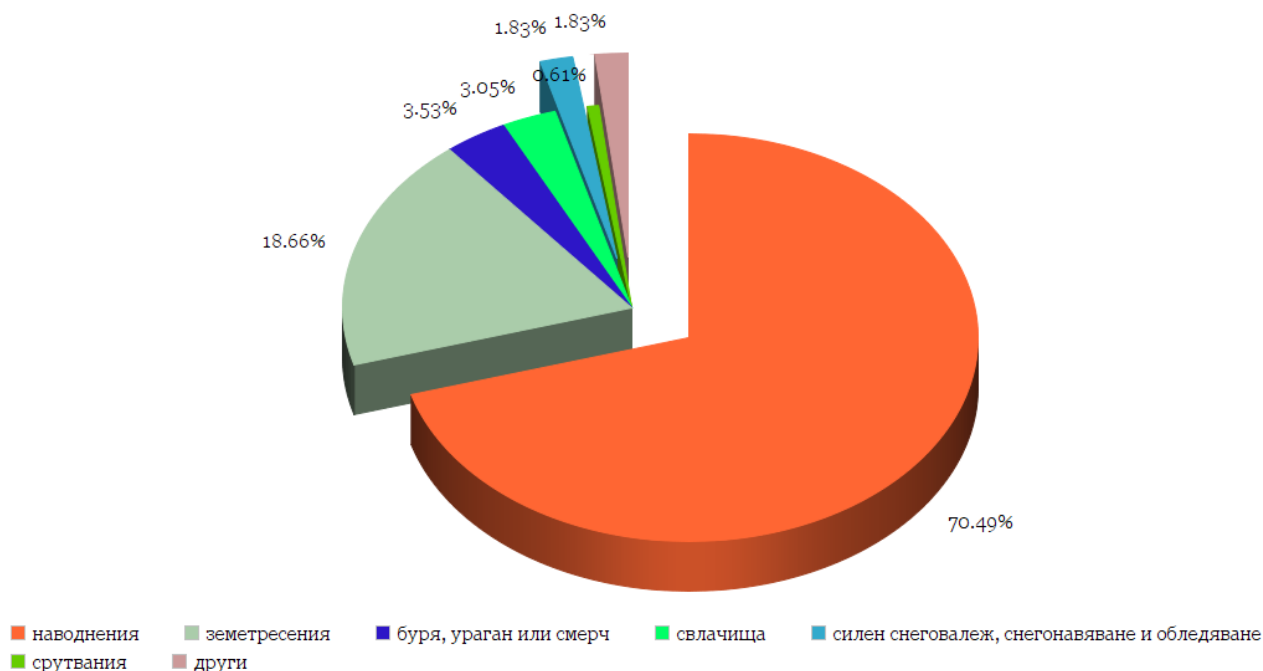
Склонността на репортерите, търсейки „сензация“, да придават на ситуацията утежнен вид и технологичният напредък, който позволява сравнително отдалечено бедствие да бъде отразено по медиите буквално часове след случването, създават така наречения „CNN“ ефект. Откъм наводнения светът може и да не е по-зле отколкото преди няколко десетилетия [10].

Въпреки възможността „CNN“ ефектът да е реален фактор, глобалните промени в климата са несъмнени. Тези промени, приведени към опасността от наводнения, сочат към повишаването им. Според [11] очакваното увеличение на щетите, нанесени от наводнения към 2080 година, е средно с 200% спрямо 1990. След направено проучване за територията на Европа в това число и България, на European Commission – Joint Research Centre [12] за връзката между глобалното затопляне и увеличаването на речните наводнения е установено, че вероятността за появата на екстремно наводнение на територията на България, с период на повторяемост от 100 години е с 52% по-вероятно да се случи през 2020 година, а за 2050 година с 94% по-вероятно. Тоест наводнение, което в момента смятаме, че ще се случи веднъж на 100 години, през 2050 ще бъде смятано с вероятност веднъж на 50.

За 2080 очакваната повторяемост на 100-годишно наводнение за територията на България е 101% [12].

На фигура 2 е показана тежестта на различните бедствия, изразена чрез броя на регистрираните произшествия в АИС на ГДПБЗН-МВР за периода 01.01.2012 г. – 31.12.2014 г. [13]. За разгледания период са регистрирани общо 1474 природни бедствия, като наводненията са 1039, което води до заключението, че наводненията са най-често срещаното природно бедствие, представляващи 70,49% от всички природни бедствия за територията на Република България.

От всичко казано дотук и фигура 2, може да се направи заключението, че защитата от наводнения не е просто нужна, тя е задължителна. Това се потвърждава и от статистическите данни, обработени от НСИ и дадени в [9], според които установените щети в хил. лева, вследствие на наводнения за 2014 г., спрямо общия брой щети при кризисни събития, съставляват над 90%.

Фиг. 2 Регистрирани природни бедствия за периода 01.2012 – 12.2014 г.

Кратък обзор на възникналите наводнения и последиците от тях на територията на Република България в периода от 2005 до 2014 г.

Мащабността на наводненията през 2005 и 2006 година на територията на Централна и Източна Европа в това число и на България, бележи един от най-трагичните периоди в нашата история. Този и следващите периоди налагат по-детайлно представяне. На тази база, в тази точка от настоящото проучване са представени обобщени данни, черпани от следните източници:

- Автоматизирана информационна система (АИС) на Главна дирекция Пожарна безопасност и защита на населението при Министерство на вътрешните работи (ГДПБЗН-МВР) [13].
- Данни, получени от интернет страницата на Националния статистически институт (НСИ), рубрика „Кризисни събития“ [9].
- Специализирани интернет източници.

2005
Между 15 и 16 февруари. Нивата на реки Янтра и Камчия се покачват със съответно 1 до 3 м и от 2 до 4 м. Прелива язовир Ивайловград. Вероятна причина – снеготопене.

<http://www.razkritia.com/>

Сн. 2 Каскадата на язовир Ивайловград прелива

В края на май и от 6 до 8 юни два циклона удрят територията на Северна България, като средно на ден падат между 50 и 180 мм дъжд. Образува се риск от наводнения в София област.

Юли. Циклон „Търговище“ образува дъждове от повече от 250 мм на ден. От 2 до 14 юли височината на водата в устията на реки Осъм и Янтра надвишава 8 м. Август. Още един циклон се изсипва с дневни максимуми в Ихтиман от 230 мм [8].

Наводненията през 2005 година са едни от най-смъртоносните бедствия за нашата страна. Загиналите са 31, 13 000 са потърпевши и 2 000 000 души са засегнати. Щетите, нанесени от наводненията се равняват на 890 милиона лева,

80% от територията на държавата е засегната [14].

2006
На 13 март язовир „Ивайловград“ прелива, като водата преминала през него е равна на два пъти обема му, което означава, че язовирът няма превантивна роля [15]. Април – май. Придошлият Дунав залива изцяло българския участък. Правителството въвежда кризисно положение в 21 крайдунавски общини. Нивото на реката бележи исторически рекорди от 9 м. Юли. Проливни дъждове и силен вятър заливат Южното Черноморие. За около 20 часа на квадратен метър падат 200-250 литра дъжд, а в Малко Търново е поставен абсолютен рекорд – 300 литра на квадратен метър. Три общини обявяват бедствено положение.

2007

6-7 август. Град Цар Калоян е залят от двуметрова вълна, предизвикана от рекордни валежи – 291 литра на квадратен метър за по-малко от 1 денонощие. Шест души загиват, четирима са обявени за изчезнали. Други две жертви взема водната стихия в русенското село Нисово и в град Монтана [16].

<http://dariknews.bg/>

Сн. 3 Момент от наводнението в Цар Калоян

2008

28 март. Нивото на Дунав се покачва при гр. Лом като надхвърля 6 метра. През месеците май, юни и септември са регистрирани поройни дъждове, но данни за нанесени сериозни щети няма [17].

<http://dariknews.bg/>

Сн. 4 Река Дунав достигна критични нива при Лом

2009

Тази година се характеризира с друго бедствие – суша. Няма информация за наводнения.

2010

Юли се характеризира с проливни дъждове в много области на страната. Особено тежко пострадаха житните насаждения в Добруджа, които след проливните дъждове в областите Добрич, Силистра, Търговище, Шумен, Варна, Русе, бяха унищожени. В края на месеца от проливните дъждове са засегнати и областите Пловдив, Пазарджик, Смолян и Благоевград. Причините за наводненията са голямото количество валежи. Местните власти обявиха бедствено положение в община Съединение и в 9 села на община Пазарджик. Общо 600 къщи са наводнени, 3 къщи са разрушени напълно [18].

2011

През тази година от ГДПБЗН са регистрирани 153 произшествия, свързани с бедствия, като от тях 46 са наводнения. Поради обилни дъждове в община Чепеларе и е обявено бедствено положение [13].

2012

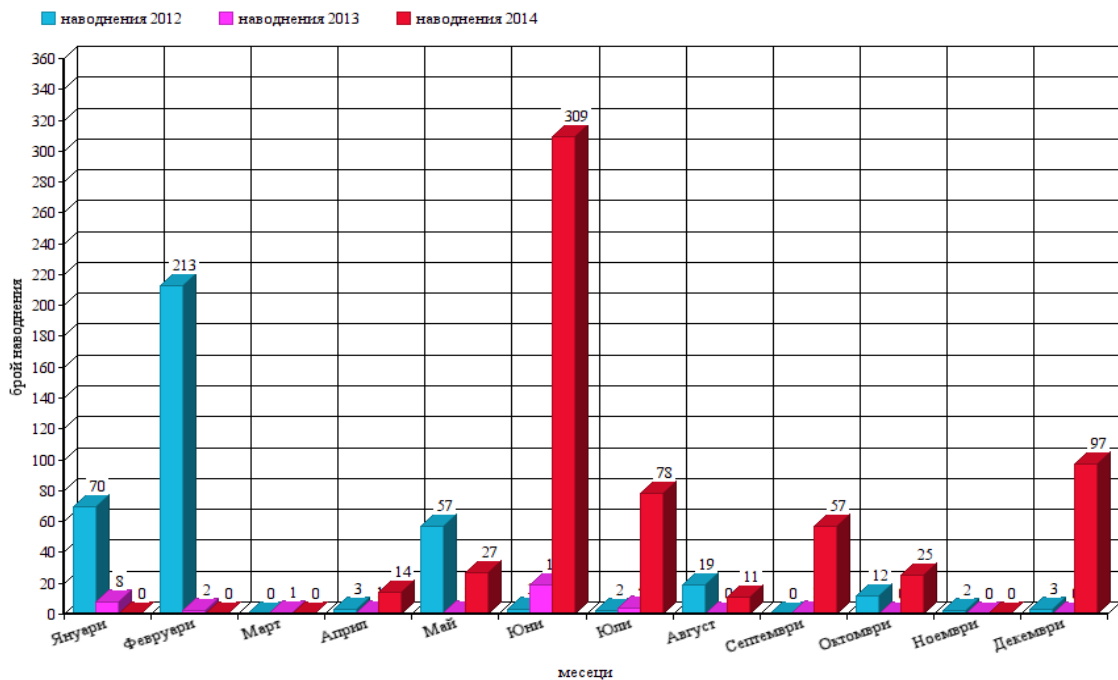
На 6 февруари стената на язовир „Иваново“ се пропуква и няколкометрава вълна залива село Бисер, което се намира на около 10 километра надолу по течението на изтичащата от язовира река Бисерска. При този трагичен инцидент загиват 10 човека. Това е бедствие, което може да се предотврати и появата му показва необходимата посока на дейностите по управление на риска, работата на регулаторните органи и институциите по оказване защита на населението.

<http://www.dnevnik.bg/>

Сн. 5 Скъсаната язовирна стена на язовир „Иваново“ през 2012 г.

Въпреки този инцидент за месец февруари са регистрирани произшествия на територията и на други области освен Хасково. Бедствено положение е обявено на територията на община Кърджали. Съгласно фигура 3, общо за месец февруари регистрираните повиквания са 213, като причина за това са обилните дъждове. През май произшествията свързани с наводнения също бележат пиков момент, но те са отчасти свързани със земетресението в покрайнините на град Перник. Фигура 3 представя броя на регистрираните произшествия в ГДПБЗН-МВР, отнасящи се към наводнения за периода 01.01.2012 г. – 31.12.2014 г. разпределени по години и месеци [13].

Фиг. 3 Регистрирани повиквания в ГДПБЗН свързани с наводнения за периода 01.01.2012 – 31.12.2014 г.

2013

През тази година българските граждани сме късметлии, че значителни наводнения ни подминават. Наводненията в Централна Европа през тази година отнемат живота на 25 човека и нанасят щети за 12 милиарда евро.

2014

Между 13 и 18 май Югоизточна и Централна Европа са засегнати от циклон, който причинява наводнения и свлачища. Най-сериозно е положението в Сърбия и Босна и Херцеговина. До 20 май най-малко 62 души загиват в следствие на наводненията.

Месец юни, както показва фигура 3, бележи и началото на „вълната“ от наводнения на територията на България. Тежко са засегнати Варна, Велико Търново и Добрич.

В 17:30 часа на 19 юни е получен първият сигнал за наводнение във Варна. В следствие на обилните валежи (73 литра на квадратен метър) бързо се повишава нивото на водата по улиците на квартал Аспарухово. В 22 часа е обявено бедствено положение от областния управител. Действията приключват в 5 и 30 часа на 20 юни. 13 човека загиват при това бедствие. Като причина за бедствието се определят големите количества дъжд, застрояването на деретата по ул. „Горна студена“ и ул. „Моряшка“, както и непочистването им от отпадъци.

В град Велико Търново положението е критично, измереното ниво на р. Янтра е 10,5 метра при критично 6 метра, язовир Йовковци прелива със 70 куб. м. в секунда. Въвежда се част VI – „Действие при наводнения“ от План за действие при извънредни ситуации. Спасени са 30 души и са евакуирани 60 на територията на община В. Търново и Г. Оряховица.

Нанесените щети в Добрич са малки в сравнение с тези във Варна и Велико Търново [19].

Наводненията през 2014 г. не се изчерпват само с това. Втора вълна за годината залива Мизия в началото на август. Бедствено положение е обявено в Своге и още 11 села в региона, Етрополе, Ямна и Мездра. Най-тежка е ситуацията във Враца, най-ниско прилежащия град в този регион Мизия за броени часове бива потопен. Задействани са всички елементи от единната спасителна система (ЕСС), Министерство на отбраната (МО) осигурява 2 хеликоптера, Българският червен кръст (БЧК) организира помощ от първа необходимост, 100 служители от ПБЗН работят на мястото заедно с полицаите са около 300. Евакуирани са над 800 човека [20].

Равносметката за тези събития е противоречива. Според НСИ щетите възлизат на 153 млн. лв. [9], а според друг източник [21], който цитира Българската телеграфна агенция (БТА), нанесените щети са за около 400 млн. евро. Загиналите от наводнения в този период са най-малко 13.

Заклучение

Според законодателството понятието „наводнение“ е дефинирано коректно и ясно. Доказана е нуждата от организиране на защита при наводнения. Чрез направения анализ на статистическа информация е обоснован фактът, че наводненията са най-често срещаното бедствие с природен характер, и че в България те нерядко се превръщат в бедствия. За по-обективна и достоверна обработка на статистическите данни, следва да се изгради уеднаквен, синхронизиран апарат за приемане и съхранение на информацията от различните органи, имащи отношение към нея. Това ще допринесе за недопускане наличието на противоречива информация. Последното би се реализирало и с уеднаквяване на терминологията и номенклатурата за водене на статистика от различни институции.

Инж. Евгений Иванов, ас. инж. Стефан Първанов
Факултет „ПБЗН“ при Академия на МВР

ЛИТЕРАТУРА

1. Списък с потенциално опасните язовири на територията на Република България, http://www.nspbzn.mvr.bg/NR/rdonlyres/AA63982A-B7AB-4358-BCD4-99E39CEF716C/0/Spisak_jaz.pdf
2. Национален план за защита при бедствия.
3. Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения.
4. Методика за оценка на заплахата и риска от наводнения, съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС.
5. K.P.Gautam, E.E van der Hoek/Institute Geo Delft/ Literature Study on Environmental Impact of Floods, 2003.
6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Flood#Causes>
7. The Planning System and Flood Risk Management/ Guidelines for Planning Authorities/ November, 2009
8. The Floods in Bulgaria in 2005, challenges and lessons learned/ http://plovdiv.meteo.bg/phare/docs/BG_Apr06.pdf
9. Възникнали кризисни събития – <http://www.nsi.bg/>
10. <http://www.proc-iahs.net/369/189/2015/piahs-369-189-2015.pdf>
11. <http://www.carbonbrief.org/blog/2015/04/flood-damages-in-europe-to-increase-200-by-the-end-of-the-century,-scientists-warn/>
12. <http://www.hydrol-earth-syst-sci.net/19/2247/2015/hess-19-2247-2015.pdf>
13. Справка за произшествията от 01.01.11 до 31.12.14 г., АИС, ГДПБЗН
14. Prof. Kiril Karagyozov, PhD/ Prof. Todor Razmov/ PhD, Mirena Todorova/Impact of Natural Disasters on Transport Systems – Case Studies from Bulgaria/
15. Наводнения в басейна на р. Марица: анализ и оценка на риска, мобилизация на информационните източници за намаляване последствията от наводненията./ <http://plovdiv.meteo.bg/phare/en/index.php?infoto=floods>
16. Хроника на наводненията/ <http://www.politika.bg/article?id=7219/> Хроника на наводненията
17. Наводненията като природно бедствие и мерки за ограничаване на последствията в селищните системи./ [http://web.uni-plovdiv.bg/ecology/files/ASCE2008/609-618_Spasova_Kuzmova_\(2008\)_ASCE.pdf/](http://web.uni-plovdiv.bg/ecology/files/ASCE2008/609-618_Spasova_Kuzmova_(2008)_ASCE.pdf/)
18. <http://caritas.bg/>
19. Брой 7 на електронното списание за пожарна безопасност и защита на населението „SOS 112“/ http://pojarna.com/bg/sections/spisanie/spisanie_sos_112_/izdaniq_2014_g_/
20. Брой 8 на електронното списание за пожарна безопасност и защита на населението „SOS 112“/ http://issuu.com/sos112_magazine/docs/sos112_br08-14/1
21. <http://www.investor.bg/ikonomika-i-politika/332/a/shtetite-ot-navodneniata-u-nas-prez-2014-g-sa-za-okolo-400-mln-evro-187892/>
22. Закон за водите.

В работата са използвани фотоси от следните интернет източници:

1. <http://theecology.ru/>
2. <http://www.razkritia.com/>
3. <http://dariknews.bg/>
4. <http://dariknews.bg/>
5. <http://www.dnevnik.bg/>

Национална благотворителна кампания за подпомагане на децата на загиналите и пострадалите при изпълнение на служебните задължения служители от системата на МВР

Средствата се набират целогодишно чрез изпращане на sms на номер 1866 за абонатите на всички мобилни оператори или чрез гласово обаждане на 090051866 за абонатите на Vivacom. Цената на краткото съобщение е 1 лв. (без ДДС), а на гласовото обаждане – 0.99 лв. (без ДДС). Средства могат да се преведат и по транзитна банкова сметка с IBAN: BG71 BNBG 9661 3000 1462 01, BIC: BNBG BGSD, Българска Народна Банка, Централно управление. Натрупаните суми се разпределят между семействата на пострадали и загинали по време на изпълнение на служебните задължения служители от системата на МВР.

Успоредно с Националната благотворителна кампания за подпомагане на децата на загиналите и пострадалите при изпълнение на служебните задължения служители от системата на МВР, директорът на ГДПБЗН-МВР главен комисар Николай Николов се обърна със следното писмо до ръководителите на самостоятелните структурни звена в ГДПБЗН-МВР:

Уважаеми колеги,

Коледа и Нова година са светли празници за всички нас, но те са очаквани с особено нетърпение от децата на загинали, инвалидизирани и изпаднали в тежко материално положение поради болест или злополука и смърт на член на семейството наши колеги от ГДПБЗН-МВР.

С чувство на професионална солидарност и благородство ние можем да помогнем на тези деца и да облекчим тяхната съдба вследствие загубата на бащина подкрепа. Нека сбъднем някои техни мечти и направим житейските им крачки по-уверени.

Призовавам Ви да засвидетелствате колегиалната си съпричастност и с доброволните си дарения да продължим добрата професионална традиция.

Дарените средства да бъдат преведени по банков път по сметката на ГДПБЗН-МВР:

БНБ-ЦУ, ул.Ал.Батенберг" №1
IBAN: BG 48 BNBG 9661 3100 1573 01
BIC: BN BG BG SD
ГДПБЗН-МВР

На платежните нареждания като основание изрично да бъде записано „Дарение деца“

**Те дадоха живота си за по-добра България,
но част от тях оставиха семействата си**

**Нека сега помогнем на децата им
за по-добро бъдеще**

**Национална
благотворителна
кампания за
подпомагане на
децата на загиналите
и пострадалите
при изпълнение на
служебните задължения
служители от системата
на МВР**

Под патронажа на министъра на вътрешните работи

За абонатите на всички мобилни оператори
изпратете sms на 1866
цена: 1 лв. (без ДДС)

За абонатите на Vivacom
обадете се на 090051866
цена: 0.99 лв. (без ДДС)